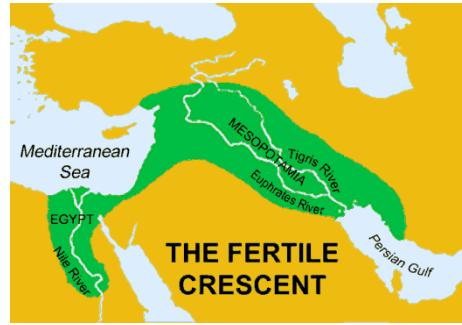

อารยธรรมเมโสโปเตเมีย(Mesopotamia)

- ที่ตั้งไม่มีปราการธรรมชาติที่ป้องกัน → ทำให้ถูกคุกคาม ยึดครองได้ง่าย
- เป็นแหล่งอารยธรรมที่หลากหลายกลุ่ม ผลัดเปลี่ยนกันเข้ามามีอำนาจและครอบครอง ยึดครอง
- เมโสโปเตเมีย แปลว่า ดินแดนระหว่างแม่น้ำ → โดยอยู่ระหว่างแม่น้ำ ไทกริส(Tigris) และ ยูเฟรติส(Euphrates)
- ตั้งอยู่บริเวณที่เรียกว่า ดินแดนอุดมสมบูรณ์พระจันทร์เสี้ยว (The Fertile Crescent) → เป็นบริเวณที่อุดมสมบูรณ์มากที่สุดในตะวันออกกลาง (เพราะดินแดนรอบ ๆ ส่วนใหญ่เป็นทะเลทรายทั้งสิ้น) → ดินแดนที่อยู่ระหว่างอ่าวเปอร์เซียไปจรดทะเลเมดิเตอร์เรเนียน
- เป็นแหล่งอารยธรรมที่เก่าแก่ที่สุดในโลก
- แหล่งอารยธรรมเมโสโปเตเมีย ปัจจุบัน อยู่ในเขตประเทศอิรัก(Iraq)

1. ชาวซูเมอร์(Sumerian)

- 4000-3000 B.C.
- เผ่าแรกที่เข้ามาครอบครองดินแดนเมโสโปเตเมีย
- อาศัยแถบตอนล่างของดินแดนเมโสโปเตเมีย เรียกดินแดนบริเวณนี้ว่า ซูเมอร์(Sumer)
- ช่วงแรก ๆ เป็นเมืองเล็ก ๆ หลายเมือง เช่น Ur, Uruk, Nippur, Lagash ซึ่งต่างมีอิสระต่อกัน เหมือน นครรัฐ(City - state) ต่อมาผู้ปกครองจึงมีการปกครองที่ก่อตัวเป็นอาณาจักร
- เป็นสังคมที่มีชนชั้น → แบ่งออกเป็นชนชั้นปกครอง อันได้แก่ ขุนนาง นักบวช(มีอำนาจมาก) และ ชนชนสามัญ
- นับถือเทพเจ้าหลายองค์ ทั้งที่เป็นเทพและเทพี เช่น เทพเจ้าแห่งสายลม เทพเจ้าแห่งท้องฟ้า เทพเจ้าแห่งสายน้ำ เทพเจ้าแห่งภูเขา เป็นต้น
- เป็นศาสนาที่ไม่มีความเชื่อในเรื่องชีวิตหลังความตาย
- มีการพัฒนาระบบชลประทาน → ทำอ่างเก็บน้ำ เขื่อนทดน้ำ ประตูกั้นน้ำ
- สถาปัตยกรรมที่สำคัญ → ซิกกูเรต(Ziggurat) → เป็นศาสนสถานที่ยุชาเทพเจ้า → ทำด้วยอิฐตากแห้ง
- ประดิษฐ์อักษรใช้ครั้งแรกบนโลก(เก่าแก่ที่สุด) → อักษรคูนiform(Cuneiform) → เป็นอักษรลิ่ม → ใช้ไม้หรือเหล็กแหลมกดลง → สลักลงในแผ่นหิน → เนื่องจากแผ่นหินหายากต่อมาก็สลักลงบนแผ่นดินเหนียวแทน
- วรรณกรรมชิ้นสำคัญ → มหากาพย์กิลกาเมช(Gilgamesh) → เนื้อหาเป็นเรื่องเกี่ยวกับน้ำท่วมโลก
- ความเจริญด้าน คณิตศาสตร์ ชั่ง ตวง วัด ปฏิทิน

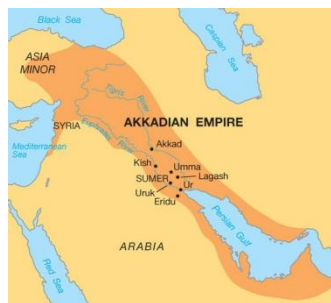
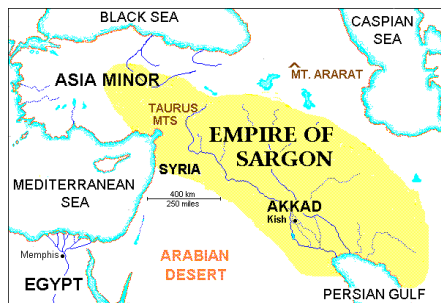

2. ชาวอัคคาเดียน(Akkadian)

- อาณาจักรอัคคาเดีย

- 2370 B.C → พวกซูเมอร์ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของเมโสโปเตเมียถูกชนเผ่าทางตอนเหนือคือพวกอัคคาเดียนยกกองทัพโจมตีอาณาจักรจนได้รับความพ่ายแพ้

- รุ่งเรืองสมัยกษัตริย์ซาร์กอน(Sargon)

3.ชาวอะมอไรต์ หรือ อามอไรต์ (Amorites) (2000-1600 B.C.)

- อพยพมาจากแถบทะเลทรายทางซีเรีย และเข้ายึดครองดินแดนเมโสโปเตเมีย

- อาณาจักรบาบิโลน(Babylon)

- ยึดอำนาจต่อจากชาวซูเมอร์

- ตั้งกรุงบาบิโลนเป็นเมืองหลวง

- ปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจ

- มีการจัดเก็บภาษี และ เกณฑ์ทหาร

- สมัยกษัตริย์ฮัมมูราบี (Hammurabi)(1792-1745 B.C.) → ประมวลกฎหมายฮัมมูราบี(Code of Hammurabi) → ประมวลกฎหมายลายลักษณ์อักษร → จารึกบนแผ่นหิน → ลักษณะกฎหมายอาญา → มีลักษณะที่เรียกว่า “ตาต่อตาฟันต่อฟัน” ในการลงโทษ → บทลงโทษเหี้ยมโหด → แต่มีหลักการสำคัญที่ใช้ได้อยู่ทุกวันนี้ “การถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ไว้ก่อนจนกว่าจะได้รับการพิจารณาว่าผิด”

- ประมวลกฎหมายฮัมมูราบี(Code of Hammurabi)

1.ถ้าบุคคลใดทำลายดวงตาของอีกผู้หนึ่ง ดวงตาของบุคคลนั้นจะถูกทำลายเช่นกัน

2.ถ้าชายคนหนึ่งเป็นเหตุให้ชายอีกคนหนึ่งสูญเสียลูกหยันตา ลูกหยันตาของชายคนนั้นต้องถูกควักออกมา

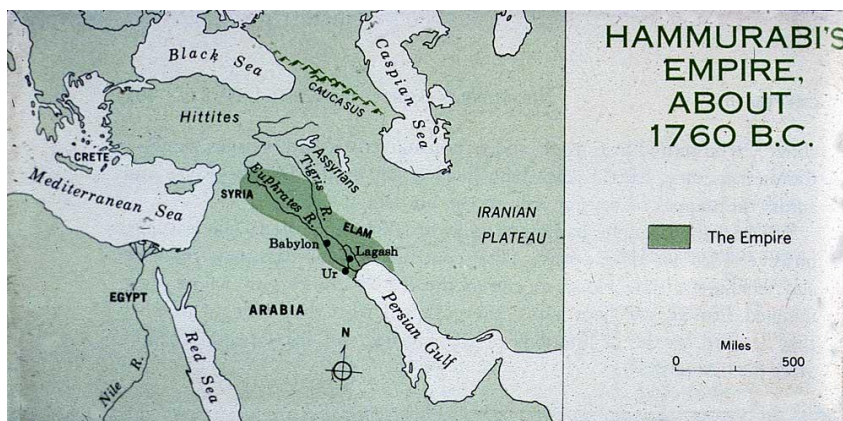
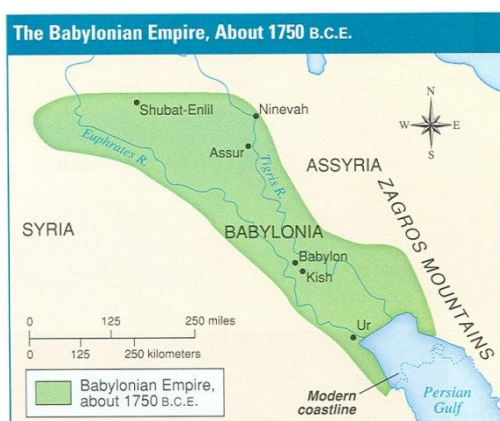
3 .บุคคลใดทำให้บุตรสาวของผู้อื่นถึงแก่ความตาย บุตรสาวของตนก็จะถูกลงโทษถึงแก่ความตายด้วย

4.ถ้าบ้านพังตกลงมาทับเจ้าของบ้านตาย ผู้สร้างต้องรับผิดชอบใช้ชีวิต

5.ช่างก่อสร้างบ้านเรือนที่ทำให้บุตรของเจ้าของบ้านถึงแก่ความตายโดยประมาณบุตรของตนจะถูกลงโทษให้ถึงแก่ความตายเช่นกัน

6.เจ้าหนี้ทำให้บุตรของของลูกหนี้ซึ่งมาอยู่กับตนในฐานะเป็นผู้ซัดหนี้(Mancipium)ถึงแก่ความตายบุตรของเจ้าหนี้จะถูกลงโทษถึงแก่ความตาย ตัวอย่างนาย ก ทำลูกตาของนาย ข ต้องสูญเสียลูกหยันตา

- ประมวลกฎหมายฮัมมูราบี(Code of Hammurabi) → มีการขุดพบโดยนักโบราณคดีชาวฝรั่งเศส → ปัจจุบันอยู่ในพิพิธภัณฑ์ลูฟร์ ประเทศฝรั่งเศส

4. ชาวฮิตไทต์(Hittites) (1600- 1150 B.C.)

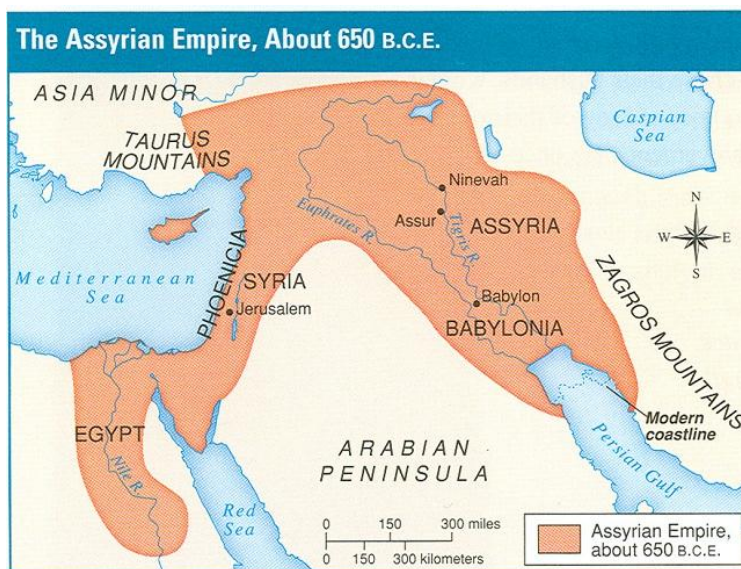
- ชาวฮิตไทต์ เป็นกลุ่มชนที่อยู่ในเอเชียไมเนอร์(Asia Minor) → เข้ามารุกราน
- เป็นกลุ่มชนที่รบเก่ง
- เป็นกลุ่มแรกที่รู้จักใช้เหล็กนำมาทำเป็นอาวุธ และใช้รถเทียมม้าทำศึกสงคราม
- อยู่ในร่วมสมัยกับที่อาณาจักรอียิปต์เรืองอำนาจ และมีอำนาจทางการรบทัดเทียมอียิปต์

5. คัสไซต์(Kasite)

- เป็นกลุ่มชนที่อยู่ในเอเชียไมเนอร์(Asia Minor) → เข้ามารุกราน

6. อัสซีเรีย (Assyrian) (720-612 B.C.)

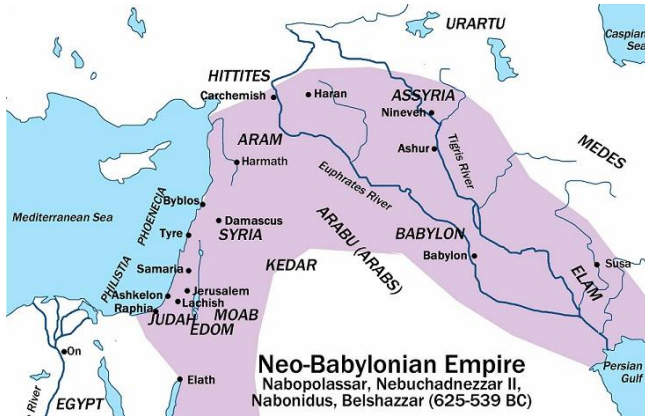
- ชนเผ่าที่ยึดครองดินแดนแถบเมโสโปเตเมียตอนเหนือ
- ยึดบาบิโลนได้ → ตั้งอาณาจักรอัสซีเรีย(Assyria)
- มีศูนย์กลางการปกครองที่กรุงนินะเวห์(Nineveh) → เป็นเมืองที่กล่าวไว้ในคัมภีร์ไบเบิลด้วย
- สมัยกษัตริย์อัสซurbanipal(Assurbanipal) (668-629 B.C.) → ยุคที่อาณาจักรอัสซีเรียเจริญรุ่งเรืองถึงขีดสุด
- กองทัพเข้มแข็งมาก มีวินัยสูง
- มีความเหี้ยมโหดมาก เช่น ตัดแขนตัดขา ทลงหน้ เพาเมืองที่อยู่อาศัย และเนรเทศคนออกจากเมือง (มีปรากฏในคัมภีร์ไบเบิล)
- อาวุธทำด้วยเหล็ก → แข็งแกร่ง กว่าโลหะอื่น ๆ ในขณะที่ชนชาติอื่นใช้อาวุธที่ทำด้วย ทองแดง หรือ สำริด ซึ่งมีความแข็งแกร่งน้อยกว่าเหล็ก)
- ทำภาพนูนต่ำ(Base relief) → แสดงวิถีชีวิตประจำวัน
- ห้องสมุดเมืองนินะเวห์ → รวบรวมจารึกต่าง ๆ → ถูกทำลายลงหลังจากกรุงนินะเวห์ถูกเผาทำลาย
- มีเดีย(Medes / Meedz) และ คาลเดียล รวมตัวกันทำลายอำนาจของอัสซีเรีย → ทำลายกรุงนินะเวห์ และเผาทำลายเมือง

7. คาลเดียล(Chaldean) (612-539 B.C.)

- เป็นชนชาติสุดท้ายที่สร้างสรรค์อารยธรรมเมโสโปเตเมีย ก่อนถูกยึดครองโดยจักรวรรดิเปอร์เซีย
- ยึดกรุงนินะเวห์ได้สำเร็จ ในปี 612 B.C.
- สร้างอาณาจักรบาบิโลนใหม่ (Neo Babylon)
- มีศูนย์กลางการปกครองที่ กรุงบาบิโลน
- สมัยกษัตริย์เนบูคัดเนซซาร์(Nebuchadnezzar) (605-562 B.C.) → เป็นสมัยที่รุ่งเรืองสุด
- สมัยกษัตริย์เนบูคัดเนซซาร์ (ถูกกล่าวไว้ในคัมภีร์ไบเบิล) → ตีกรุงเยรูซาเล็ม ของชาวยิว → ทำลายเมืองและวิหารของชาวยิว + เกณฑ์ชาวยิวมาเป็นทาสเกลยที่กรุงบาบิโลน

- สมัยกษัตริย์เนบูคัดเนสซาร์(Nebuchadnezzar) → สร้างสวนลอยแห่งกรุงบาบิโลน(Hanging Garden of Babylon) → ซึ่งถือเป็น 1 ใน 7 ของสิ่งมหัศจรรย์ของโลกยุคโบราณ
- สวนลอยแห่งกรุงบาบิโลน → สร้างโดยอริสและดิน → สร้างเพื่อเป็นของขวัญแก่ราชินีของตนเองที่เป็นชาวเปอร์เซีย ชื่อ อามิตัส(Amitas)
- สวนลอยแห่งกรุงบาบิโลน → แสดงถึงความเจริญในด้านระบบการดึงน้ำมาใช้ในเมือง → มีระบบดึงน้ำจากแม่น้ำยูเฟรติสมาใช้ในสวนลอยโดยดึงขึ้นไปใช้ด้านบนเพื่อล้อเลียนต้นไม้บนสวนลอย
- ด้านดาราศาสตร์ → ทำแผนที่ดวงดาว คำนวณสุริยุปราคา จันทรุปราคา คำนวณทางดาราศาสตร์ได้แม่นยำ
- เอาดาราศาสตร์มาพยากรณ์โชคชะตามนุษย์
- แบ่ง 1 สัปดาห์ ออกเป็น 7 วัน
- 539 B.C. → กษัตริย์ไซรัสเข้าตีกรุงบาบิโลนสำเร็จ → ถูกเปอร์เซียยึดครอง → ถูกเป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิเปอร์เซีย

มรดกของอารยธรรมเมโสโปเตเมีย

มีการใช้ปฏิทินแบบจันทรคติ → 1 เดือนมี 29.5 วัน → 1 ปีตามปฏิทินจันทรคติมี 359 วัน

มีการแบ่ง 1 ปี มี 12 เดือน

1 วัน มี 24 ชั่วโมง

1 ชั่วโมงมี 60 นาที

1 นาที มี 60 วินาที

1 สัปดาห์แบ่งออกเป็น 7 วัน

วงกลมมี 360 องศา